

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimo 1 punkto 2 papunkčio išaiškinimo

Vilnius, 1994 m. gruodžio 30 d.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Algirdo Gailiūno, Kęstučio Lapinsko, Zigmo Levickio, Vlado Pavilionio, Prano Vytauto Rasimavičiaus, Stasio Stačioko, Teodoros Staugaitienės ir Juozo Žilio,

sekretoriaujant Rolandai Stimbirytei,

dalyvaujant pareiškėjo – Seimo narių grupės atstovui Seimo nariui Vidmantui Žiemeliui, suinteresuoto asmens – Seimo atstovui Seimo nariui Pranciškui Vitkevičiui,

remdamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsniu, viešame Teismo posėdyje išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko prašymą išaiškinti Konstitucinio Teismo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimo 1 punkto 2 papunktį.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

Seimo Pirmininkas prašo išaiškinti, ar Konstitucinio Teismo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos 1994 m. birželio 15 d. įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijų nustatymo bei Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ 2 straipsnio ir šio įstatymo priėmimo tvarkos atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostata „šio teismo teisėjų įgaliojimai nutraukiami“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 115 straipsnio 2 punktui“ reikia, kad „ne tik Aukščiausiojo Teismo teisėjai išlaiko savo įgaliojimus (jeigu jie savo noru nepaskirti į kitas pareigas, neišeina į pensiją), bet ir dabartiniai Aukščiausiojo Teismo vadovai

išsaugo savo, t. y. Aukščiausiojo Teismo Pirmininko bei pavaduotojų pareigas ir po 1995 m. sausio 1 d.“

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

Konstitucinio Teismo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarime yra konstatuota, kad Seimas, atsižvelgdamas į buvusio Aukščiausiojo Teismo kompetencijos paskirstymą Aukščiausiajam, Apeliaciniam ir apygardų teismams bei esminį Aukščiausiojo Teismo procesinių funkcijų pasikeitimą, galėjo nustatyti kitokį negu buvo anksčiau Aukščiausiojo Teismo teisėjų skaičių. Tačiau nutraukti teisėjų įgaliojimus buvo galima tik remiantis Konstitucijos 115 straipsnyje nustatytais pagrindais. Todėl ir minėto įstatymo sąvoką „dabar veikiantis Aukščiausiasis Teismas likviduojamas“ Konstitucinis Teismas aiškino ne kaip aukščiausiosios teisminės institucijos panaikinimą, o tik kaip teismų reformos vykdymo tam tikrą sąlyginį būdą. Kartu Konstitucinis Teismas nepaneigė galimybės šią sąvoką taikyti tuo atveju, kai kalbama apie Aukščiausiojo Teismo vidaus organizacinę struktūrą.

Konstitucijos 115 bei kituose straipsniuose ir minėtame Konstitucinio Teismo nutarime kalbama apie teisėjo nepriklausomumo garantijas, bet ne apie Aukščiausiojo Teismo vadovų statusą. Todėl Konstitucinis Teismas, sprenddamas, ar 1994 m. birželio 15 d. įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijų nustatymo bei Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ 2 straipsnio pirmosios dalies nuostata „šio teismo teisėjų įgaliojimai nutraukiami“ atitinka Konstituciją, vertino tik teisėjų įgaliojimų nutraukimo pagrįstumą.

Kartu Konstitucinis Teismas pažymi, kad Konstitucijoje nustatyta skirtinga negu buvo anksčiau Aukščiausiojo Teismo sudarymo tvarka. Jeigu anksčiau Aukščiausioji Taryba skyrė Aukščiausiojo Teismo pirmininką, o tik po to teisėjus, tai dabar pagal Konstitucijos 112 straipsnio antrąją dalį pirmiau skiriami Aukščiausiojo Teismo teisėjai, o iš jų – Aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Taigi ir vykdant teismų reformą Seimas gali realizuoti Konstitucijos 112 straipsnyje nustatytą jam kompetenciją skirti Aukščiausiojo Teismo pirmininką iš Aukščiausiojo Teismo teisėjų.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsniu, Konstitucinis Teismas

nusprendė:

Išaiškinti, kad Konstitucinio Teismo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimo 1 punkto 2 papunkčio nuostata yra taikytina tik Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjams, bet ne šio teismo pirmininkui ar jo pavaduotojams.

Konstitucinio Teismo teisėjai:

Algirdas Gailiūnas

Kęstutis Lapinskas

Zigmas Levickis

Vladas Pavilionis

Pranas Vytautas Rasimavičius

Stasys Stačiokas

Teodora Staugaitienė

Juozas Žilys